វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាប

ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ផលផលទឹកសាបកម្ពុជាដោយនិរន្តរភាព

WorldFish CENTER

ឯកសារគោលនយោបាយ

កំណែទម្រង់វិស័យជលផលនៃប្រទេសកម្ពុជា៖ ការប្រឈមថ្មីដែលទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយ និង ការស្រាវជ្រាវ

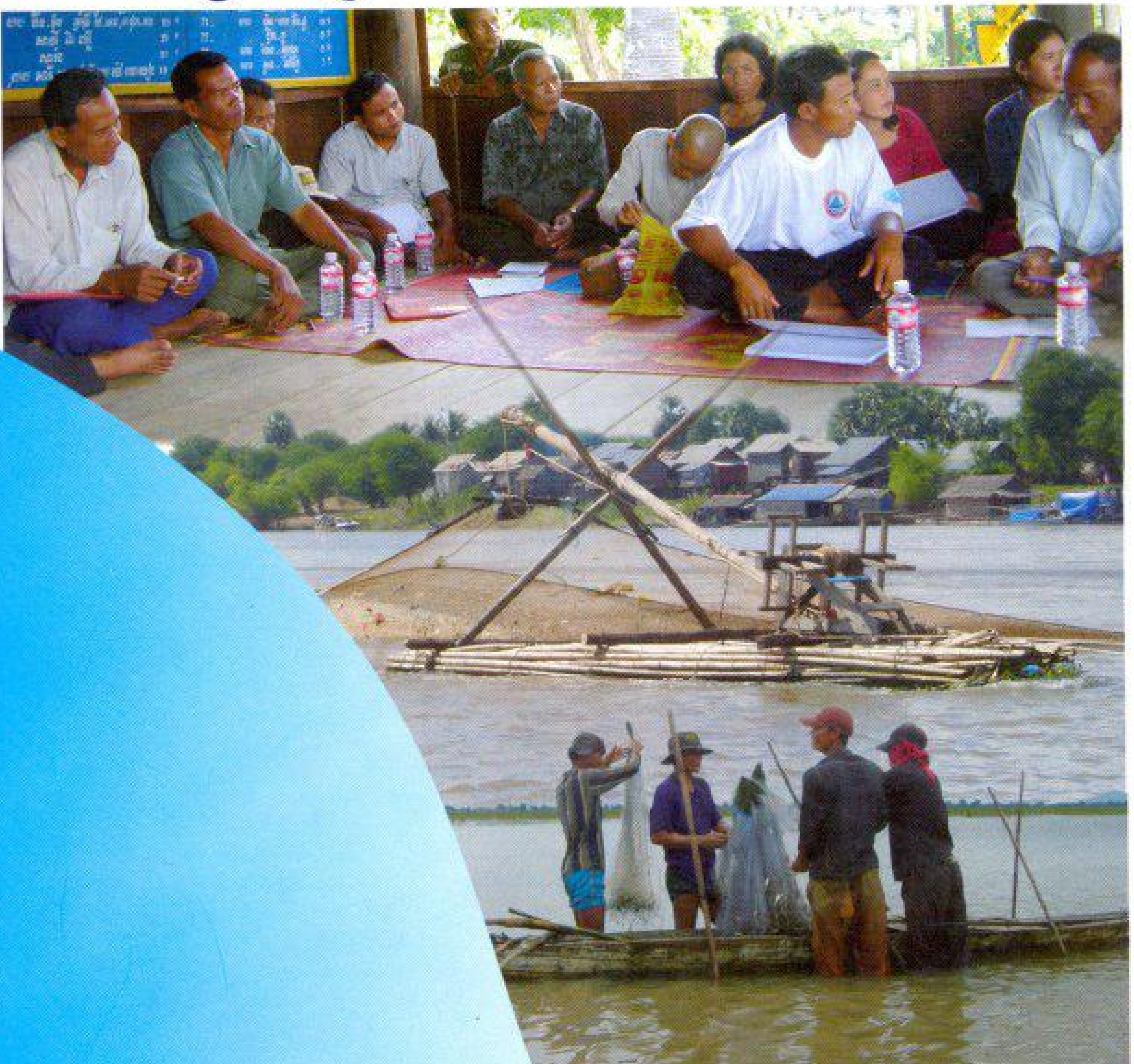

បណ្ឌិត ចន គុរាន
បណ្ឌិត សូ ណាម
លោក ម៉ៅ សំអុន

គាំទ្រដោយ

ADB

ADB TA 4563-CAM
ការកសាងសមត្ថភាព នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ
និងអភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាប (វគ្គ២)

អាគារលេខ ១៨៦, មហាវិថីព្រះនរោត្តម, រាជធានីភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៥៨២, ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ២២០ ៨១៧
អ៊ីម៉ែល: info@ifredi.org គេហទំព័រ: www.ifredi.org

កំណែទម្រង់វិស័យជលផលនៃប្រទេសកម្ពុជា៖ ការប្រឈមថ្មី ដែលទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយ និង ការស្រាវជ្រាវ

ចន គុរាន

សូ ណាម

ម៉ៅ សំអុន

ឆ្នាំ ២០០៦

បោះពុម្ពផ្សាយដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាប (IFReDI) នៃនាយកដ្ឋានជលផល

អាសយដ្ឋាន : អាគារលេខ ១៨៦ មហាវិថីព្រះនរោត្តម រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Kurine, J, So, N, Mao, S.O. 2006. Cambodia's Aquarian Reforms: Implications and Challenges for Research and Policy. Inland Fisheries Research and Development Institute, Phnom Penh, Cambodia. 52 pp.

ឯកសារគោលនយោបាយនេះត្រូវបានរៀបរៀងឡើង ជាផ្នែកមួយនៃជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាង សមត្ថភាព នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាបដែលបានអនុវត្តដោយមជ្ឈមណ្ឌលត្រីពិភពលោក និងគាំទ្រដោយ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (TA 4563-CAM).

នេះមិនមែនជាការបោះពុម្ពផ្សាយជាផ្លូវការរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីទេ ហើយទស្សនៈដែលបាន ឆ្លុះបញ្ចាំងនៅទីនេះ មិនទាក់ទងនឹងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីឡើយ ។

ISBN-10: 99950 - 65 - 00 - 2
9789995065003
ISBN-13: 99950 - 65 - 01 - 0
9789995065010

កំណែទម្រង់វិស័យជលផលនៃប្រទេសកម្ពុជាៈ ការប្រឈមថ្មី ដែលទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយ និង ការស្រាវជ្រាវ

ចន គុភន[1]

សូ ណាម[2]

ម៉ៅ សំអុន[3]

ម.ព.ឯ.ក AIDOC
Code: 141-015
Date:
Donated by:

[1] បណ្ឌិតសាស្ត្រាចារ្យ ពីមជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់សិក្សាការអភិវឌ្ឍ នៅ ទ្រីវ៉ានដ្រូម ប្រទេសឥណ្ឌា

[2] អនុប្រធានការិយាល័យកិច្ចការដែនទេសាទ និងផ្សព្វផ្សាយ នៃនាយកដ្ឋានជលផល រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

[3] អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល បុគ្គលិក និងជាអ្នកជំនួយការប្រធាននាយកដ្ឋានជលផល រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

មាតិកា

បញ្ជីតារាង, បញ្ជីរូប, បញ្ជីប្រអប់, បញ្ជីផែនទី iii

ពាក្យបំព្រួញ iii

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ iv

សេចក្តីសង្ខេប v

សេចក្តីផ្តើម ១

១. ការប្រែប្រួលនៃដែនទឹក និងធនធាន ៣

២. កំណែទម្រង់វិស័យជលផល : ប្រវត្តិខ្លះៗ ៦

៣. កំណែទម្រង់វិស័យជលផល : ការប្រឈមដែលកើតឡើងថ្មី ១១

៤. អនុសាសន៍ ៣៧

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤០

ឯកសារយោង ៤៣

បញ្ជីតារាង

តារាងទី ១: ការប្រែប្រួលរូបភាពនៃសិទ្ធិចេញចូល និងប្រើប្រាស់
នៅក្នុងតំបន់នានានៃឡូត៍នេសាទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា.......... ១២

បញ្ជីរូប

រូបទី ១: បរិមាណផលនេសាទទឹកសាបក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទិន្នន័យផ្លូវការ ១៦
រូបទី ២: លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់បកស្រាយអំពីចំនុចជាក់លាក់នៃអត្តសញ្ញាណ
របស់សហគមន៍នៅជាប់ដែន ទឹកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ២៨

បញ្ជីប្រអប់

ប្រអប់ ១: ប្រវត្តិនៃឡូត៍នេសាទនៅក្នុងវិស័យជលផលនៃប្រទេសកម្ពុជា.......... ៧
ប្រអប់ ២: ទិដ្ឋភាពសំខាន់ខ្លះៗនៃអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេសាទ (SDCFM)
នៃព្រះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ១៩

បញ្ជីផែនទី

ផែនទី ១: ផែនទីប្រទេសកម្ពុជា បង្ហាញតំបន់ឡូត៍នេសាទដែលបានកាត់ចេញ
សម្រាប់សហគមន៍នេសាទ.......... ១៤

ពាក្យបំព្រួញ

CARDI - Cambodian Agricultural Research and Development Institute
CC- Commune Councils
CDRI - Cambodia Development Research Institute
CF - Community Fisheries
CFA - Community Fisheries Area
CFC - Community Fisheries Committee
CFDO - Community Fisheries Development Office
CRRI - Cambodia Rubber Research Institute
D&D - Decentralisation and Deconcentration
DoF - Department of Fisheries
EJF - Environmental Justice Foundation
FACT - Fisheries Action Coalition Team
FAO/UN - Food and Agriculture Organisation of the United Nations
FWSRI - Forest Wildlife Science Research Institute
GDP - Gross Domestic Product
IFReDI - Inland Fisheries Research and Development Institute
MAFF - Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries
NAHPIC - National Animal Health and Production Investigation Center
NGO - Non-Governmental Organisations
PFO - Provincial Fisheries Office
RGC - Royal Government of Cambodia
SDCFM - Sub-Decree on Community Fisheries Management
UNESCO - United Nations Economic Scientific and Cultural Organisation
UNTAC - United Nations Transitional Authority in Cambodia

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ឯកសារគោលនយោបាយនេះត្រូវបានរៀបរៀងឡើង ជាផ្នែកមួយនៃជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាព នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាប (IFReDI) នៃនាយកដ្ឋានជលផល ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបាន ទទួលការគាំទ្រពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងអនុវត្តដោយមជ្ឈមណ្ឌលត្រីពិភពលោក ។ យើងសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការ លើកទឹកចិត្តពីសំណាក់ ឯកឧត្តម **ណៅ ធួក** ប្រធាននាយកដ្ឋានជលផល លោក **ស្រ៊ុន លីមសុង** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍នេសាទទឹកសាប លោក **ប្លេក រ៉ាត់ណឺ** នាយកប្រចាំតំបន់នៃការិយាល័យមហាតំបន់ទន្លេមេគង្គរបស់មជ្ឈមណ្ឌល ត្រីពិភពលោក **វីណសាត អាដាយវ៉ិន** ប្រធានក្រុមនៃគំរោងជំនួយបច្ចេកទេស ADB TA 4563-CAM និង ឯកឧត្តម **ឌុច ស៊ីវខាណា** សមាជិកក្រុមសង្កេតការណ៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី (រដ្ឋលេខាធិការ) នៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា។ យើងក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះលោក **ប្លេក រ៉ាត់ណឺ វីណសាត អាដាយវ៉ិន ស្ទីន ស៊ីថ្វាប់ ចេនសិន លី ទុន្តិ ឈួន ចំណាន អេង ចាវសាន ក្លេយតុន ហាត អេរិច បារ៉ែន** និង **ណៅ ធួក** ដែលបាន ផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងឯកសារនេះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងនៅតែជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះរាល់កំហុសឆ្គង ឬ ការខ្វះខាតដែលអាចមាននៅក្នុងឯកសារនេះ។

សេចក្តីសង្ខេប

កំណែទម្រង់វិស័យជលផលនៃប្រទេសកម្ពុជា៖ ការប្រឈមថ្មីដែលទាក់ទង នឹងគោលនយោបាយ និង ការស្រាវជ្រាវ

ដោយ

ចន គុរាន សូ ណាម និង ម៉ៅ សំអុន

គោលបំណងចំបងនៃឯកសារនេះ គឺជាការបង្កើតឱ្យមានកិច្ចប្រឹងប្រែងតូចមួយ ដើម្បីគូសបញ្ជាក់អំពីការប្រឈមដែលកំពុងកើតឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃកំណែទម្រង់វិស័យជលផលក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលជាសមាសភាគសំខាន់មួយ ជាពិសេសនៅក្នុងអន្តរកាលនៃការផ្លាស់ប្តូរពីឡូត៍នេសាទទៅសហគមន៍នេសាទ។ ការប្រឈមនានារួមមាន វិសាលភាពនៃកំណែទម្រង់ស្ថាប័ន និង គោលនយោបាយ ចំណាត់ការនៅមូលដ្ឋាន ការច្នៃប្រឌិត និងការស្រាវជ្រាវ។ យើងបង្ហាញអំពីកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់យើង ដោយចាប់ផ្តើមពីការវាយតម្លៃអំពីសារៈសំខាន់នៃធនធានជលផល និងផ្តល់ព័តមានសង្ខេបអំពីប្រវត្តិដើមដែលនាំឱ្យមានកំណែទម្រង់នេះ។ បន្ទាប់មក មានការពិនិត្យមើលអំពីការផ្លាស់ប្តូរលើសិទ្ធិនៃការប្រើប្រាស់ និងកម្មសិទ្ធិ ព្រមទាំងអំពីការផ្លាស់ប្តូរនៃប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសារកំណែទម្រង់នេះ។ លើសពីនេះ ក៏មានការលើកឡើងផងដែរអំពីថាតើអាចធ្វើការវាយតម្លៃបែបណាអំពីការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងអន្តរកាលនេះ និងអំពីថាតើអាចផ្តល់កិច្ចប្រឹងប្រែងបែបណាដើម្បីគាំទ្រសហគមន៍នេសាទក្នុងការលើកសម្រេចទាំងខាងគោលដៅសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ។ យើងក៏លើកឡើងផងដែរអំពីបញ្ហាសាំញ៉ាំ អំពីអត្តសញ្ញាណសង្គម និងការប៉ងប្រាថ្នាដើម្បីបង្កើតឱ្យមានគំនិតថ្មីអំពីការអនុវត្តការងារតាមបែបសហគមន៍។ តួនាទីថ្មីរបស់ស្ត្រី សារៈសំខាន់នៃការបង្កើតបណ្តាញការងារ និងកិច្ចសហការកាន់តែជិតស្និទ្ធជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាននៃប្រទេសកម្ពុជា និងភាពរស់រវើកនៃការចាត់ចែងសង្គមស៊ីវិល ក៏មានគូសបញ្ជាក់នៅទីនេះផងដែរ។ កំណែទម្រង់បានបង្កើតបរិបទថ្មីខាងផ្នែកច្បាប់សម្រាប់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីតូចៗ និងអភិបាលកិច្ចធនធាន។ ប៉ុន្តែការធ្វើបែបនេះនឹងមិនបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់ចេញពីតម្រូវការឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីបរិបទធំទូលាយ "ជាសកល" នោះឡើយ ទោះបីការយល់ដឹងនេះទាក់ទងនឹងលក្ខណៈឌីណាមិកនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ឬអាទិភាពនានានៃអភិបាលកិច្ចក៏ដោយ។ យើងស្នើឱ្យមានការពិនិត្យឡើងវិញ អំពីអាទិភាពនៃការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ វិធីនានាដើម្បីធ្វើការពិចារណាដោយវែកញែកអំពី "ស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅមូលដ្ឋាន" ដែលកើតឡើងថ្មី និងវិវត្តន៍ ព្រមទាំងបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងទន្ទឹមគ្នានៃអាទិភាពទាំងពីរនេះ ជាមួយស្ថានភាពដែលកើតមាននៅក្នុងបរិបទធំទូលាយនៅ "កម្រិតពិភពលោក"។ ផ្នែកចុងក្រោយនៃការបកស្រាយរបស់យើងមានភ្ជាប់ជាមួយនូវអនុសាសន៍នានាសម្រាប់អ្នកដើរតួខុសៗគ្នាដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការធ្វើកំណែទម្រង់វិស័យជលផល។ នេះជាការអំពាវនាវឱ្យមានបេសកម្មថ្មី និងកិច្ចសហការកាន់តែច្រើនឡើងពីសំណាក់គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវ វិធីសាស្ត្រថ្មីៗសម្រាប់ ការប្រមូលទិន្នន័យ ការចូលរួមកាន់តែច្រើនឡើងជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន យុទ្ធសាស្ត្រដកថយសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ និងអំពីតម្រូវការឱ្យបង្កើតវិទ្យាស្ថានជាតិសម្រាប់អនុវត្ត និងបណ្តុះបណ្តាលអំពីសហគ្រប់គ្រង។

សេចក្តីផ្តើម

នៅពេលថ្មីៗនេះ បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បានជួបប្រទះនឹងការលានវត្តភាព និងបញ្ហាជាច្រើន ទាក់ទងនឹងកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីជម្រុញឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងលើកកំពស់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។ ការផ្តល់ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋដែលមានចំនួនកាន់តែកើនច្រើនឡើង នូវសិទ្ធិអំណាច និងសមត្ថភាពដែលចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញតាមបំណងប្រាថ្នាដែលកាន់តែកើនឡើង នៅក្នុងបរិបទនៃសេដ្ឋកិច្ចតាមបែបសកលភាវូបនីយកម្ម និងដែលពឹងផ្អែកជាចំបងលើទីផ្សារ ច្រើនតែជាកិច្ចការដែលស្ថិតនៅក្រោមឥទ្ធិពលនៃគោលនយោបាយទីផ្សារ និងអ្នកនយោបាយ។ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិដែលកកើតឡើងវិញនៅក្នុងប្រទេស ភាពសំបូរស្តុកស្តម្ភពិតប្រាកដនៃប្រទេសមួយច្រើនតែជា "ជម្រើសជ័យជំនះ" ដែលទាំងរដ្ឋ និងប្រជាជន ឯកភាពគ្នាទទួលយក នៅពេលវិបត្តិនានាបានកើតឡើងនៅក្នុងវិស័យនានាផ្សេងទៀតនៃសេដ្ឋកិច្ច។ ជម្រើសដែលផ្តោតលើទីផ្សារ ដើម្បីបម្លែងធនធានធម្មជាតិ ទៅជាទ្រព្យសម្បត្តិ ច្រើនតែបញ្ចប់នៅក្នុងអ្វីមួយដែលនៅពេលថ្មីៗនេះ Herman Daly (Daly, 2005) បានហៅថាជា "សោកនាដកម្មនៃការច្នៃប្រឌិត ឬភាពកម្រដែលធ្វើឱ្យរងគ្រោះដោយខ្លួនឯង"។ ជាទូទៅ វិធានបែបនេះ ធ្វើឱ្យឯកជនមួយចំនួនតូចកេងយកផលប្រយោជន៍បានច្រើន និងរាំងមនុស្សជាច្រើនផ្សេងទៀត មិនឱ្យប្រើប្រាស់សម្បត្តិសាធារណៈ។ ទោះបីមានការទទួលស្គាល់អំពីភាពខ្វះខាតនៃវិធានបែបនេះក៏ដោយ ប៉ុន្តែដោយសារច្រើនតែស្ថិតក្រោមសម្ពាធពីប្រជាពលរដ្ឋ និងសង្គមស៊ីវិល រដ្ឋនានាជាចំនួនកាន់តែច្រើនឡើង ពុំមានជម្រើសផ្សេង ក្រៅពីចាត់វិធានការដើម្បីបើកចំហរធនធានធម្មជាតិសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ដោយសហគមន៍ ដែលជាអ្នកពឹងផ្អែកលើធនធានទាំងនោះសម្រាប់ការចិញ្ចឹមជីវិត។ ការធ្វើបែបនេះ ដោយពុំមានការចាត់ចែងស្ថាប័នឱ្យបានសមស្រប ដើម្បីកែសម្រួល ការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងធនធានទាំងនេះ ច្រើនតែនាំទៅរក "សោកនាដកម្មនៃការប្រើប្រាស់ដោយបើកចំហរ"។ ការស្វែងរក "ផ្លូវកណ្តាល" ដែលបំពេញគោលដៅ ទាំងខាងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និងសមធម៌ ឱ្យបានពេញលេញ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌសង្គម វប្បធម៌ និងនយោបាយ បានក្លាយជាប្រធានបទ នៅក្នុងរបៀបវារៈនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើន។

ដោយផ្អែកលើការប្រៀបធៀបប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមសម្រាប់បុគ្គលម្នាក់ៗ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានមើលឃើញជាអន្តរជាតិ ថាជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសក្រីក្រជាងគេនៅលើពិភពលោក។ ប្រការនេះបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងស្ថិតិ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្អែកលើទស្សនទានអំពីវត្តមានធនធានធម្មជាតិជាមធ្យមសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ ដូចជា ដីធ្លី ធនធានជលផល ជាពិសេស ត្រី និងព្រៃឈើ កម្ពុជាគឺពិតជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសដែលមានសម្បត្តិស្តុកស្តម្ភជាងគេនៅអាស៊ី។ បម្លែងតួលេខមធ្យមតាមការវិភាគបែបនេះ អំពីធនធានធម្មជាតិសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ ទៅជាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដោយសមធម៌ និងសុខុមាលភាពសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើន គឺជាការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងណាស់សម្រាប់រដ្ឋ និងប្រជាជនកម្ពុជា។ ការប្រឈមដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ ទាក់ទងនឹងធនធានជលផល ដែលមានតម្លៃបំផុតនៅក្នុងប្រទេស ជាពិសេស ត្រីនៅក្នុងដែនទេសាទទឹកសាប គឺជាការយកចិត្តទុកដាក់នៃឯកសារនេះ។

យើងឱ្យឈ្មោះកិច្ចប្រឹងប្រែងនានាក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានវារិជាតិ ដែលបានលាតត្រដាងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ថាជាកំណែទម្រង់វិស័យជលផល។ មានមូលហេតុផ្សេងគ្នាមួយចំនួន ដែលនាំឱ្យយើងឯកភាពប្រើប្រាស់ពាក្យថា កំណែទម្រង់ជលផល។ កំណែទម្រង់នេះមានបរិបទជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ កាលពីអតីតកាល អន្តរាគមន៍របស់រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងវិស័យនេះបានផ្តោតលើការប្រមូលប្រាក់ចំណូល ជាងលើការគ្រប់គ្រងផលិតផលនេសាទ ឬការលើកកំពស់ជីវភាពរស់នៅ។ នៅក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃកំណែទម្រង់នេះ ការយកចិត្តទុកដាក់បានផ្តោតលើការកែប្រែស្ថាប័ន ដែលរដ្ឋកំពុងអនុវត្តក្នុងពេលជាមួយគ្នា នូវកំណែទម្រង់ពីខាងលើ ហើយសហគមន៍ធ្វើកំណែទម្រង់ពីខាងក្រោម។ កំណែទម្រង់ទាំងនេះ មានបំណងដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិអំណាច ដល់ប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការបង្ហាញរួមគ្នាអំពី ទំនាក់ទំនងជាមួយទន្លេ បឹង ទំនាបលិចទឹកនៅក្នុងផ្ទៃប្រទេស និងធនធានជលផលដែលមាននៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានទាំងនោះ។ ទៅអនាគត កំណែទម្រង់គួរតែមានតួនាទីក្នុងការជួយសម្រួលឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការជ្រើសយកបច្ចេកវិទ្យា និងធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើការងារចាត់ចែងដើម្បីឱ្យចំណាត់ការរួមគ្នារបស់ប្រជាពលរដ្ឋទាំងនោះ ផ្តល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដោយចីរភាព។ ជាសង្ខេប យើងមានការព្រួយបារម្ភអំពីដំណើរការ ដែលមានលក្ខណៈឌីណាមិកនៃបម្លែងនេះ។ ការយកចិត្តទុកដាក់នៅទីនេះ មិនមែនផ្តោតទៅលើមច្ឆជាតិនោះទេ ប៉ុន្តែទៅលើវិសាលភាពទាំងមូលនៃដែននេសាទ និងទិដ្ឋភាពនៃការវិវត្តនៃទំនាក់ទំនង និងអន្តរាគមន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋជាមួយដែននេសាទ និងនៅក្នុងដែននេសាទ។ ចំណុចដែលនៅពុំទាន់ជាច់ស្រេចស្ថិតនៅត្រង់ថាលក្ខខណ្ឌដំបូងនៃកត្តាអេកូឡូស៊ី និងសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមមានឥទ្ធិពលទៅលើកាលៈទេសៈនៃការវិវត្តទាំងនេះ។ ត្រូវពិចារណាអំពីលំនាំនៃការផ្លាស់ប្តូរខាងស្ថាប័នដែលកំពុងត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងដែលគ្រោងទៅអនាគតដោយផ្អែកលើទស្សនទាននេះ។ កំណែទម្រង់វិស័យជលផល មានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ប្រការទាំងអស់នេះ។

យើងប្រកាន់យកពាក្យថា កំណែទម្រង់វិស័យជលផល ដោយសារ យើងមានការព្រួយបារម្ភអំពីដំណើរការដែលមានលក្ខណៈឌីណាមិកនៃបម្លែងនេះ។ ការយកចិត្តទុកដាក់នៅទីនេះ មិនមែនផ្តោតទៅលើតែមច្ឆជាតិនោះទេ ប៉ុន្តែទៅលើវិសាលភាពទាំងមូលនៃដែននេសាទ និងទិដ្ឋភាពនៃការវិវត្តនៃទំនាក់ទំនង និងអន្តរាគមន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋជាមួយដែននេសាទ និងនៅក្នុងដែននេសាទ។

ការស្រាវជ្រាវជាច្រើនក៏បានអនុវត្តរួចមកហើយដែរអំពីកំណែទម្រង់ទាំងនេះ តាំងពីមុនពេលដែលមានអនុម័តជាផ្លូវការនូវអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេសាទទៅទៀត។ កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់យើងនឹងផ្អែកលើព័ត៌មានដែលមានស្រាប់ទាំងនោះ និងការពិភាក្សានាពេលថ្មីៗនេះ (នៅចុងឆ្នាំ ២០០៥) ជាមួយមន្ត្រីជលផល និងអ្នកស្រាវជ្រាវ និងការធ្វើទស្សនកិច្ចតាមទីតាំងក្នុងមូលដ្ឋាននៃខេត្តមួយចំនួនដើម្បីប្រមូលយកព័ត៌មានដំបូងពីស្ត្រី និងបុរសនៅក្នុងភូមិនានាដែលទទួលឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លាជាងគេពីកំណែទម្រង់ទាំងនេះ។ ឯកសារនេះបកស្រាយជាបឋមអំពីអ្នកដើរតួនានា ដែលទាក់ទងនឹងកំណែទម្រង់វិស័យជលផលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ឯកសារនេះព្យាយាមផ្តល់ឱ្យអ្នកទាំងនោះ នូវការណែនាំខ្លះៗអំពីបញ្ហានានាដែលអាចកើតឡើង ប្រសិនបើអ្នកទាំងនោះត្រូវធ្វើការសម្រេចដោយខ្លួនឯងអំពីកំណែទម្រង់នេះ។